

GävleDala

Tidningen för dig som är medlem i Byggnads GävleDala

Henrik värvade flest nya medlemmar

Sid 4

Vilket värde har bra arbetsvillkor? sid 3

Ordning och reda!

Ordning och reda är ord som de flesta har hört, i skolan, på fritidsgården och hemma i lägenheten eller villan. Men hur är det i byggbranschen idag? Jag tycker att det är en berättigad fråga. Vi ser dagligen hur det trixas och myglas med lagar och avtal. Lagar och avtal som finns för att alla företag ska konkurrera på lika villkor. Vi som anställda vill förstås också veta att de villkor som är framförhandlade i kollektivavtal och beslutade enligt lag verkligen kommer oss till del.

I årets avtalsrörelse var det här en av orsakerna till att vi drev kampanjen "Ordning och reda". För att vi vill visa allmänheten hur företag i Sverige använder luckor i lagar och avtal för att utnyttja människor. Det är tyvärr den verkliga sanningen att arbetare idag, 2013, blir utnyttjade. Villkoren för de som jobbar i dessa företag kan liknas vid de som fanns innan fackföreningarna bildades under sent 1800-tal.

Genom att inte följa lagar och regler tjänar företagen så mycket pengar som möjligt på så kort tid som möjligt. Sedan sträcker de oskyldiga händerna i luften och säger "Visst, detta finns på våra arbetsplatser men vi har inget ansvar! Det är andra företag som har tagit in dom på våra arbetsplatser".

Här tycker vi att de stora arbetsgivarna måste ta ett större ansvar. Ställ dig bara frågan hur någon kan ha seriös verksamhet i fjärde underentreprenörsledet, när fyra företag redan har tagit ut vinst på att sälja entreprenaden som vunnits i en upphandling. Det går inte! Det är arbetare som får betala priset genom en farlig

arbetsmiljö och låga löner. Därför kräver Byggnads ett ansvar för den som säljer jobb till underentreprenörer! Inte nog med det, kunden eller beställaren får ofta betala priset genom dålig kvalitet på det som byggs. Därför krävs det ordning och reda på arbetsmarknaden.

Byggnads har också en del att göra för att uppnå ordning och reda. Vi behöver bli flera medlemmar, för att bli en ännu starkare röst på arbetsplatserna. Det är där vi vinner störst respekt och på det viset når ut i övriga samhällsdebatten.

Vi behöver också höja kunskapen om vilka rättigheter och skyldigheter vi har genom våra avtal och det gör vi enklast via utbildning och då i första hand endagars-utbildningen Påfarfen.

Jag vill passa på att önska alla en skön sommar och avkopplande semester!

*Anders Ax
Ordförande i Byggnads GävleDala*

Byggnads GävleDala

Ansvarig utgivare:
Anders Ax, 010-601 11 92
anders.ax@byggnads.se

REGIONKONTOR

Wallingatan 15
784 34 BORLÄNGE
E-post: gavledala@byggnads.se
Telefonväxel: 010-601 10 02
Fax: 0243-824 88
Org.nr: 886000-0945
Plusgiro: 20 47 30 - 6

VERKSAMHETSKONTOR

Söderhamn
Björnängsvägen 2
826 40 SÖDERHAMN
Fax: 0270-733 60
Gävle
Södra Kansligatan 26
802 52 Gävle
Fax: 026-65 30 35
www.byggnads.se

Byggnads a-kassa

Byggnads a-kassa har sitt huvudkontor i Stockholm men finns även på regionkontor i Borlänge, Söderhamn, Umeå och Stockholm.

E-post: a-kassan@byggnads.se
Telefonväxel: 010 - 601 18 00
www.byggnadsakassa.se

Telefontider

Frågor om ersättning,
medlemskap och
medlemsavgifter:
Måndag till fredag
09:00 - 11:00

Frågor om utlandsarbete:
Måndag, onsdag och fredag
09:00 - 11:00

Frågor om omprövning:
Måndag till fredag
09:00 - 11:00

Adresser

Kassakorten skickas till:
Byggnads a-kassa
FE 36
930 87 Arjeplog

Övriga handlingar och intyg till:
Byggnads a-kassa
FE 36
930 88 Arjeplog

Besöksadress

Besök till regionkontoren förbokar du via telefon 010 - 601 18 00

*Omslag: Henrik Jonsson och
Anders Ax*

Vilket värde har bra arbetsvillkor?

Jag möts ofta av argumentet att ett medlemskap i Byggnads är för dyrt. Om något är för dyrt eller inte bör avgöras först när man har värderat vad man får för pengarna.

Vanligtvis är det ganska lätt att utvärdera vad man får för pengarna. Betalar man 500 kr för ett klädesplagg som man använder ofta och som håller länge så uppfattas det antagligen som en bra investering.

Men vad får du för medlemskapet i Byggnads? Ditt medlemskap i Byggnads utmynnar i avtalstext och avtalstexten bestämmer dina arbetsvillkor.

Det Byggnads jobbar för är att skriva så bra avtal som möjligt. Avtalstexten ger dig rättigheter. Dessa rättigheter genererar ofta ett ekonomiskt mervärde. Alltså pengar!

För att bena ut detta har jag gjort ett räkneexempel. Exemplet baseras på att du tjänar 165 kr/tim och åker 1,5 mil enkel resa i privat bil till ditt arbetsställe.

Blir vi färre medlemmar så får vi sämre avtal, svårare än så är det inte. Tar vi bort allt som är framförhandlat under de dryga 100 år som facket har funnits kan du enligt detta exempel dra av 56 279 kr från 343 200 kr.

Svaret på frågan om det är för dyrt att vara med i facket får du svara på själv. Men värdera först om det är bra att inkassera 56 000 kr/år till en kostnad av 5600kr/år.

Text: Mikael Johansson

Medbestämmande verksamheten - en hörnsten i Byggnads framtid

För att vi i framtiden ska ha en bra verksamhet så kräver det ett stort engagemang bland medlemmarna på företagen.

Starka MB-grupper ger stort inflytande på arbetsplatserna, stort inflytande innebär stora påverkansmöjligheter. Stora påverkansmöjligheter innebär i sin tur framgångar i fackliga frågor för medlemmarna på arbetsplatserna.

I dagsläget har Byggnads GävleDala 211 fackliga förtroendemän som verkar som MB-ledamöter/kontaktombud/suppleanter. Dessa förtroendemän är fördelade på 58 företag varav 44 bygg, 10 VVS och 4 plåt. Dessa 211 fackliga förtroendemän behöver kamrater både på sina egna företag samt andra företag för att ytterligare kunna förstärka positionerna inför framtiden.

Vet du som medlem om att du arbetar på ett företag som saknar MB-grupp, prata med dina arbetskamrater om att det är dags att bilda en MB-grupp.

Ni kan alltid kontakta något av Byggnads GävleDalas verksamhetskontor för att få hjälp med att anordna ett UVA-möte. En ombudsman hjälper er att hålla ett möte där information om detta ges.

Vad är UVA, vad är MB? Kontakta Byggnads GävleDala för att ordna ett UVA-möte på ditt företag så kommer svaren där.

Kjell-Åke Eriksson
Fredrik Jansson

Medlemskapet i kronor

Din beräknade årsinkomst	165 kr x 2080 tim = 343 200kr	
Medlemsavgift ill Byggnads	467 kr x 12 mån =	5604 kr
Medlemsavgift till a-kassan	235 kr x 12 mån =	2820 kr
Årsavgift		8424 kr
Avtalspension	343200 kr x 4,5% =	15444 kr
Semestersättning utöver lag	343200 kr x 1,0% =	3432 kr
Reseersättning	225 dagar x 3 mil à 18,50 kr =	12488 kr
Helglön	9 dagar x 8 tim =	11880 kr
Lönehöjning enligt avtal	2080 tim x 3,57 kr =	7426 kr
Arbetstidsförkortning	34 tim x 165 kr =	5610 kr
TOTALT		56280 kr

Siffrorna har avrundats till hela krontal. Olika skatteeffekter och försäkringar har inte tagits med i denna beräkning.

Värva nya medlemmar och vinn presentkort på resor

Förra året utlystes en tävling om vem som kunde värva flest nya medlemmar. Tävligen avslutades den 28 februari och segrare blev Henrik Jonsson från Skutskär som vann ett presentkort på resor värt 10 000 kr.

Text: Christer Larsson

Att värva nya medlemmar till Byggnads är en viktig uppgift som vi alla behöver hjälpas åt med. Ju fler medlemmar vi är desto starkare blir vi!

Tappar vi för många medlemmar vill arbetsgivarna inte heller förhandla med Byggnads.

Prisutdelning blir i mars 2014 på regionsfullmäktiges årsmöte.

Förr var det en självklarhet att man skulle vara med i facket. Nu måste vi förklara och motivera en ny generation byggnadsarbetare att bli medlemmar genom att förklara varför det är viktigt att vara med i facket.

Att få flera nya medlemmar är så viktigt att regionstyrelsen i Byggnads GävleDala har beslutat att fortsätta medlemsvärvartävlingen med en ny period som inleddes den 1 mars och pågår till den 31 december 2013.

Du som vill delta och värva nya medlemmar använder vår medlemsvärvarbroschyr. I den finns en kortfattad information om byggnads och vår verksamhet. Längst bak i broschyren hittar du själva inträdesansökan. På den finns ett utrymme där du som värvare skriver dina personuppgifter.

Det gäller att visa arbetsgivarna att vi är medlemmar i facket och kräver att avtalet följs. Annars överlåter vi åt arbetsgivaren att göra som han vill.

Vinner tävlingen gör den medlem som värvar flest nya, betalande medlemmar och priset är även denna gång ett presentkort på 10 000 kr. Dessutom får värvaren alltid en trisslott.

Ring Byggnads GävleDala på telefon 010-601 1002 så skickar vi broschyren.

Lycka till!

Nästa nummer av Byggnads GävleDala utkommer den 3 oktober

Arbetsmiljön kan bli bättre

Arbetsmiljön har i många fall blivit bättre på våra arbetsplatser. Det är inget som skett av sig självt utan till följd av skyddsombudens arbete för bättre arbetsmiljö de senaste 100 åren.

Det är lätt att se tillbaka på arbetsmiljön och tycka att vi har nått en nivå som är rimlig. Men så länge som endast 1 av 10 byggnadsarbetare är så frisk att han/hon kan arbeta fram till 65-årsdagen så kan vi inte tycka att vi har en tillräckligt bra arbetsmiljö.

Det genomförs allt för många tunga lyft utan att lyfthjälpmiddel används. Det arbetas på allt för många tak utan att fallskyddet är i enlighet med föreskrifter. Tillsammans skulle vi kunna göra hur långa listor som helst där vi vet att det finns möjligheter till förbättring i arbetsmiljön.

Det är tyvärr alltför lätt att acceptera brister i arbetsmiljön, jag har själv gjort det under mina år på byggen. Man upplever inte de faror som finns med att gå på en ställning som inte håller måttet. Man gör lyft och inbillar sig att man måste vara stark som en ox för att kunna jobba på ett bygge.

Det är först efter att inte ha jobbat med allt för tunga lyft som man upplever att kroppen faktiskt mår lite bättre om man inte lyfter tungt i onödan. Det dör fortfarande i snitt 1 byggnadsarbetare varje månad, och antalet byggnadsarbetare som skadar sig på arbetet är enormt då endast 10 % klarar av att arbeta fram till ålderspension.

Skyddsombudens roll är att bevaka så att byggnadsarbetare får en tillfredsställande arbetsmiljö. Skyddsombuden är inte hjälmpoliser. De ska inte se till att arbetsmiljön är god utan vara den som ska påpeka brister samt samverka med företaget där det finns möjligheter att förbättra arbetsmiljön.

Byggnads GävleDala har cirka 210 utsedda skyddsombud utspridda på ett 80-tal företag. Sätts dessa siffror i jämförelse med att det finns cirka 8000 medlemmar i regionen så kan man inte annat än konstatera att Byggnads saknar medlemmar som vill påverka sin arbetsmiljö.

Arbetsmiljölagen ger den fackliga organisationen rätten att utse ett skyddsombud på varje arbetsplats som regelbundet sysselsätter 5 arbetstagare, eller på arbetsställe där arbetsförhållandena kräver det. Så länge bara 1 av 10 klarar av att arbeta fram till pension så kan väl ingen tycka annat än att byggnadsarbetarens arbetsförhållanden kräver skyddsombud på arbetsplatsen.

Den enskilde medlemmen som vill engagera sig som skyddsombud behöver bara bidra med intresse och motivation till att förbättra arbetsmiljön. Skyddsombudsuppdraget är reglerat i Arbetsmiljölagen och innebär att skyddsombudet har rätt att utföra sitt uppdrag med bibehållen lön samt att arbetsgivaren bekostar utbildningen.

Vill du vara med och förändra?

Kontakta Byggnads GävleDala på gavledala@byggnads.se

*Fredrik Jansson
Regionalt skyddsombud*

Uppskattat besök i Garpenberg

Byggnads ordförande Johan Lindholm besökte Garpenberg och Bolidens gruva den 27 maj. Gruvan är Sveriges äldsta gruva som fortfarande är i drift. Boliden håller för närvarande på med en investering på 3,9 miljarder för att öka malmproduktionen från 1,4 till 2,5 miljoner ton malm/år. Det gör att arbetsplatsen är en av de större i Sverige för närvarande.

Anledningen till Johans besök var att löneförhandlingarna havererat på arbetsplatsen och medlemmarna hade en del frågor de ville diskutera. De anställda går på stupstockslön 165:-/tim sedan parterna inte lyckat komma överens i lokala eller centrala förhandlingar. Vanligtvis ligger förtjänsten på prestationslön runt 195-200 kr/tim.

Därför jäser missnöjet mot företaget bland de anställda som upplever att företaget inte vill ha prestationslön över huvud taget. Medlemmarna vill ha ett mätbart lönesystem och det har man om man arbetar på prestationslön. Huvudentreprenör på arbetsplatsen är Peab.

Johan informerade även om avtalsrörelsen och om arbetsgruppen som ska se över huvudentreprenörsansvaret på arbetsplatsen. Den gruppen ska komma med förslag på hur huvudentreprenören ska ansvara för att det blir justa företag inom byggbranschen. Det är tyvärr alltför många företag inom byggbranschen som inte är seriösa utan utnyttjar människor och struntar i våra kollektivavtal.

Mötet var uppskattat av våra medlemmar som gillade Johan Lindholms sätt att föra en dialog med sina medlemmar.

Text: Kim Söderström

Från vänster i bild Björn Westerberg, Stig Söderblom, Håkan Dahlgren, Göte Larsson, Sören Ståhl, Lars Gustafsson, Alf Larsson, KG Johansson, bakom KG sonen Peter Johansson, Carl-Åke Persson, Olle Wikholm, Olle Westerberg, Erik Wike, Per Johansson (skymd), Rolf Eklöf, Hans-Göran Larsson och Sten Strandberg.

Byggnads pensionärsklubb i Gävle

Att gå in i tillvaron som pensionär betyder för många att man inte bara lämnar yrkeslivet. Ofta betyder det också att man lämnar det fackliga engagemanget och det svåraste är att man kommer ifrån sina gamla arbetskamrater.

För en del kan denna omställning i livet upplevas som direkt plågsam. Bor man i Gävle behöver det inte bli så, där har vi en aktiv pensionärsklubb.

För att ta reda på lite mer vad man sysslar med fick vi ett samtal med pensionärsklubbens ordförande Alf Larsson.

Berätta lite om din bakgrund?

Jag började jobba på 50-talet och 1961 blev jag anställd som platsättare på Cederlöfs platsättning AB i Gävle. I samband med det gick jag med i Byggnads. Mitt fackliga engagemang började då jag i början av 70-talet anmälde mig till en kurs i lönefrågor.

Anledningen till att jag ville gå en kurs i lönefrågor var att vi platsättare på den tiden hade riktigt dåliga löner. Efter kur-

sen märkte vi att det inte fanns någon ackordslista för oss så därför gjorde vi en egen ackordsprislissa. I och med detta så gav det ena det andra och i början av 80-talet blev jag invald i styrelsen för avdelning 26.

Förutom lönefrågan gjorde mitt miljöintresse och framförallt intresset för arbetsmiljön att när tjänsten som regionalt skyddsombud i Gävle blev ledig 1989 så sökte jag. Jag fick tjänsten som ombudsman med arbetsmiljön som främsta uppgift. Förutom arbetsmiljön fick jag också ansvaret för försäkringsfrågorna.

Då var vi 8 ombudsmän och 5 administratörer på avdelning 26. Jag pensionerades från avdelningen 1999.

Hur kom Du i kontakt med pensionärsklubben?

Ja, det är lite komiskt, men det var långt innan jag själv blev pensionär. På initiativ av den mycket legendariske lagbasen och facklige kämpan "Charlie" KG Johansson så hjälpte jag och Olle Wikholm till att bilda pensionärsklubben 1988.

Redan då slogs det fast att pensionärsklubbens målsättning och uppgift var att skapa meningsfulla aktiviteter för Byggnads pensionerade medlemmar i Gävle.

Verksamheten bestod då liksom nu av att arrangera spännande och lärorika aktiviteter. Som exempel kan nämnas att klubben gjorde en resa till Köpenhamn för ett studiebesök vid bygget av Öresundsbron. Klubben har även gjort ett besök i Oslo.

Förutom dessa långväga resor arrangeras studiebesök på hemmafronten. I början av 2013 besökte vi Duvbackens reningsverk i Gävle.

Varje år så avslutas pensionärsklubbens verksamhet med en Ålandsresa som brukar samla ett 25-tal av klubbens medlemmar.

Vid ett av dessa tillfällen var det en av våra äldre medlemmar som försiktigt frågade om han fick ta med sig "lillflickan" på resan. Vi tänkte att det blir kanske inte blir så kul för ett barnbarn att följa med ett gäng glada pensionärer till Åland.

–"Nej för tusan, det är min jänta och hon är också pensionär!" Så var den saken klar och lillflickan som hunnit bli modiga 70 år följde med.

Har ni några sedvanliga medlemsmöten och hur många medlemmar är ni?

Visst har vi medlemsmöten. Nästa medlemsmöte blir efter semestern och då ska vi diskutera fackliga frågor och byggfrågor i stort. Vi har bjudit in regionsordförande Anders Ax och kommunalrådet för byggfrågor i Gävle, Per Johansson, att närvara.

I dagsläget är vi 47 medlemmar och vi vill passa på att hälsa många nya medlemmar välkomna till en trevlig

samvaro och miljö. Du som är intresserad av att vara med, kontakta Alf Larsson eller Olle Wikholm på telefon 010 – 601 12 51.

Efter detta samtal måste Alf hasta vidare, nu är det grabben som måste ha hjälp med huset. "Det är någonting jämt!" säger Affe innan han ilar vidare.

Text: Lars Lundberg
Foto: Andreas Ädel

Uppsagda kollektivavtal från 1 januari 2013

Arbetar du åt ett företag som saknar kollektivavtal? Det är bra att veta om det företag som du är anställd åt har kollektivavtal. Om det inte finns ett avtal kan du sakna försäkringar och du är inte garanterad lönehöjningar, övertidsersättning, helglön eller arbetstidsförkortning.

När det saknas ett kollektivavtal får vi på Byggnads svårare att hjälpa dig även om du är medlem. Så ring till Byggnads och kolla om det finns avtal!

Från 2013 införde Byggnads en serviceavgift för de företag som har avtal med Byggnads. Det som är positivt är att vi har fått en utrensning av företag som haft avtal trots att de inte haft några anställda. Men det kan även ha fått till följd att en del företag sagt upp sina avtal för att slippa serviceavgiften trots att de har anställda.

Jag vill att du som anställd ska vara medveten om att du har en skyldighet att arbeta åt företag som är seriösa och har kollektivavtal. Det räcker inte bara att vara medlem för att få det man har rätt till enligt avtal, företaget måste antingen ha ett hängavtal med Byggnads eller vara medlem i en arbetsgivarorganisation.

Känner du igen några av de nedanstående företagen? Ta i så fall kontakt med Byggnads GävleDala så vi får teckna avtal.

Text: Christer Larsson

Anderssons Bygg AB, Nils Folke
Berguvenns Kakel & Färg AB
Betongteamet i Dalarna AB
BMC & Mark centralen
Bonäs Snickeritjänst AB
Byggmontören Börje Svärdström AB
Calles Bygg & Renovering
Dala Tak & Fasad
Delsbo Glas Tord Jonsson
M Eriksson Byggt teknik AB
Fagersta Betonghålltagning AB
Franks Bygg
Gysinge Centrum för byggnadsvård
Harryssons Rörservice AB
Henrys Allservice
H.O.W Bygg
Husö Fastighets AB
Iljans Bygg AB
Industriprodukter i Söderhamn AB

Söderhamn
Rättvik
Norberg
Gävle
Mora
Sandviken
Sandarne
Nås
Delsbo
Falun
Söderbärke
Tierp
Gysinge
Idre
Furuвик
Norråla
Söderhamn
Sälén
Stråtjärä

Johanssons Rör KB
Järvsö Borr AB
Kämps Konsult & Byggservice
Lima Byggplåt AB
Långbacka Bygg & Måleri
MH Demontering
Mats Olsson Bygg i Arbrå AB
Pontus Klimatservice AB
Presth Industri & VVS AB
Qvarnströms Rörservice o Grävent. AB
Ropfast AB
C Rosendahl Bygg, Mur o Kakel AB
Skeback Fastigheter AB
Sydtotal i Dalarna AB
Södra Norrlands Innovationsteknik AB
Wermdala Totalbygg
VVS & Energientr. AB
Växbo Entr. AB
Äng-Be Elsanering AB

Järvsö
Järvsö
Insjön
Transtrand
Gävle
Saxdalen
Arbrå
Avesta
Borlänge
Torsåker
Söderhamn
Boda Kyrkby
Delsbo
Borlänge
Hudiksvall
Nås
Gävle
Bollnäs
Siljansnäs

Byggnads huvudparoll i Gävle

MEDLEMSKRETSMÖTEN

Falun/Borlänge

Lördag 31 augusti kl 9.00
Familjedag med fiske i Myckelmyra

Borlänge

Onsdag 4 september kl 17.00
Ev studiebesök på Ikea

Vansbro

Onsdag 4 september kl 18.00
Skogsarbetarbyn i Snöån

Malung

Torsdag 5 september kl 18.15
Malung Folkets hus

Hudiksvall

Torsdag 5 september kl 16.30
O Sole Mio

Ljusdal/Söderhamn

Torsdag 5 september kl 19.00
Byggnads kontor i Söderhamn

Hofors

Måndag 9 september kl 18.00
Hofors Folkets hus

Sandviken

Tisdag 10 september kl 18.00
Sandviken Folkets hus

Byggnads medlemskrets möten ger Dig som medlem i Byggnads möjlighet att påverka både det som sker inom Byggnads och i det övriga samhället. Byggnads GävleDala behöver medlemmar som engagerar sig i fackliga frågor även i framtiden. Tillsammans blir vi starkare!

Gävle

Torsdag 12 september kl 18.30
Byggnads kontor i Gävle

Bergby/Ockelbo

Fredag 13 september kl 18.00
Hagsta krog

Ludvika

Torsdag 19 september kl 18.30
Ludvika Folkets hus 3 tr

Leksand/Rättvik

Fredag 20 september kl 18.30
Gyllene hornet Tällberg

Mora

Tisdag 24 september kl 18.30
Hotell Mora Parken

Älvdalen

Torsdag 26 september kl 19.00
Älvdalens hotell

Hedemora

Tisdag 29 oktober kl 18.30
Hedemora ABF-lokal

1:a maj-demonstration i Gävle

Ca 45 byggnadsarbetare deltog i årets demonstration. Inför 1:a maj har man i Gävle också en tävling mellan byggföretagen som går ut på att bli så många som möjligt från ett och samma företag. I år vanns den tävlingen av murarna på Valbo fasad.

Text: Lars Lundberg

Bild: Stefan Gustavsson

Byggnads medlemskrets i Avesta söker roddare!

Medlemskretsen har ambitionen att delta med ett lag i Drakbåtstävlingen som går av stapeln den 17 augusti kl 11. Laget behöver 10 roddare varav minst 2 damer samt en trumslagare.

Om Du är intresserad, kontakta:

Michael Blixt 070-394 36 18